

PAR Provtagningsinstruktion: ektoparasiter (hår- och hudskrap)

HÅRPROV

För påvisande av utvärtes parasiter (ektoparasiter) så som löss och/eller kvalster och deras ägg (gnetter).

Stordjur (till exempel häst, nöt)

Vid provtagning från stordjur klipps lämpligen hår tätt intill huden med en maskinsax från ett område stort som en handflata. Lägg sedan hårprovet samt hår från klippmaskinen i en plastpåse som försluts väl. För provtagning avseende PCR *Chorioptes* (fot-/benskabb) finns särskild provtagningsinstruktion.

Smådjur (till exempel hund, katt, kanin)

Vid provtagning från smådjur kan provet med fördel tas genom att kamma nära huden och föra ner päls och eventuella synliga parasiter ner på ett papper vilket sedan läggs i en plastpåse som försluts noggrant.

ARTBESTÄMNING EKTOPARASITER

För artbestämning av ektoparasiter, t.ex. loppor rekommenderas att dessa läggs i en väl försluten burk eller plaströr. Om parasiten är mycket rörlig kan plastpåsen/röret placeras i frys ett dygn innan det skickas. Skicka gärna flera exemplar om det finns.

Tejpprover ska undvikas eftersom krypet går sönder när det ska lossas från tejpen. För att få krypet att fastna på något kan ofta ett fuktat papper fungera i stället för tejp.

SKRAPPROV FRÅN HUD

Parasiter kan finnas på eller i huden och beroende på frågeställning görs skrapprov olika djupt.

Ytliga skrap

För påvisande av mjällkvalster (*Cheyletiella* sp) kan prov tas genom ytliga hudskrap med till exempel ett skalpellblad. Skicka gärna rikligt med material.

Djupa skrap

För påvisande och artbestämning av rävskabb (*Sarcoptes*) eller hårsäckskvalster (*Demodex*), dvs kvalster som lever i huden krävs djupare hudskrap. Skrapprov tas på flera ställen med skalpellblad och helst från ett skadat hudområde samt från gränsen mellan synbarligen angripen och frisk hud. Man bör skrapa så djupt att en lindrig skada på perifera blodkärl erhålls. För *Demodex* behövs djupa hårskrap där huden har klämts ihop.

Huden kan fuktas med glycerin för att lättare fånga upp eventuella kvalster.

Förpacka skalpellblad på ett säkert sätt, dvs i provrör eller burk med lock. OBS! Använd inte olja annat än för egen undersökning vid direkt mikroskopering. Skriv på remissen att provtagningsmaterialet är skalpellblad med hudskrap så kan personal på laboratoriet vara extra försiktiga vid upppackningen av provet.

För undersökning avseende rävskabb *Sarcoptes* hos hund eller katt är oftast en serologisk undersökning säkrare än ett skrapprov.